

Notranjec

Izhaja vsako soboto in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 v. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani Breg šte. 12.

GLASILO

POLITIČNEGA IN GOSPODARSKEGA DRUŠTVA
ZA NOTRANJSKO V POSTOJNI.

Inserati se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{3}{5}$ strani 25 K, za $\frac{2}{5}$ strani 18 K, za $\frac{1}{5}$ strani 9 K, za $\frac{1}{10}$ strani 5 K. Pri večkratni objavi primeren popust. Mala naznanila po 20 vin. od petit-vrstice.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Logaška skupščina.

Krasen je bil v četrtek naš Logatec, ko je vsprejel „Družbo sv. C. in M.“ V znamenje radikalne narodne zavesti in kraške neizprososti je stopila „Družba“, ko je prišla na logaška tla. (Žal nimamo za daljše poročilo prostora.) Z velikanskimi težkočami se je bilo boriti gostoljubnim Logatčanom, da so tako krasno vsprejeli „Družbo“. Skupščina se je lepo izvršila. Vodstvena poročila se letos niso cedila običajnih fraz, kakor druga leta in to je bilo prav. Volitev je bila burna. Prvomestnik Zupan jo je nekako obstruiral, ker njegovi kandidati niso imeli niti 10 % glasov. Nočemo rekrimirati, vendar moramo izjaviti, da je bilo to mučno. Prvomestnik n. pr. je hotel, da je navzoče vodstvo samo skrutator pri volitvi vodstva! Seveda je zmagala opozicija z vsemi kandidati; hotela ni nič drugega kot odpraviti, kar je suho, nastopila je proti onemu „cofu“, ki je nekako prvi v čislih v „Družbi“. Da se je ta preokret izvršil ravno v Logatcu in v delokrogu „Notranjca“, ni brezpomembno, ampak povdarimo lahko, da je ravno to dejstvo pripomoglo napredku do zmage. „Notranjec“ lahko čestita sebi in svojim somišljenikom. Logaška skupščina je prinesla prvič zmago ostrejše, radikalnejše sapice v tiste kotičke naše „Družbe“, kjer je še prah iz davnih časov.

Pa še en „cof“ je padel. Udanostna izjava, ki jo brez potrebe pošiljajo skupščine že skoz 20 let, je prvič odpadla. Ko si stopil v Logatec, ki se je okrasil le s trobojnicami, si mogel že vedeti, da so tukaj doma samo zavestni Slovenci s trdim tilnikom. Tu ni prostora za ono razvado, da gre brzoglav na Dunaj, če pride skupaj par Slovencev. Resnične besede so se čule v Logatcu: Kjer cesarske oblasti nehajo storiti svojo dolžnost, tam šele začenja „Družba“. Daljnega političnega pomena je, da smo prenehali z udanostnimi izjavami, ko nam kipi šolska mizerija do vrhunca in ko nas je vlada

tako opeharila pri volilni reformi. Da je udanostna izjava izostala, je vzbudilo splošno zadovoljstvo. Mnenje vlada, da je „Družba“ zopet našla — sebe, da je razvidela, da je njej le njen narod suveren, da se je spet vanjo povrnila narodna čast in slovenski ponos.

Politične vesti.

„Katoliški“ shod sklicujejo klerikalci za konec avgusta. Signali bi radi kolikor mogoče kimovcev skupaj, da bi jih malo oskubili in da bi jim Ljubljanci kaj ne pomešali. In res bodo kmetje tako nespametni, da bodo prišli kot čreda, da jih odirajo, in da se tepo v Ljubljani za katoliško vero. Odpoved koroških Slovencev je klerikalce pripravila do tega, da so iznašli nov način za farbarijo, češ da ni „katoliški“ shod političen, ampak — verski, torej nekako romanje. Torej naj pridejo tudi tisti, ki so katoličani, a se s „katoliško politiko“ ne strinjajo. Na ta lim sedaj vabijo. Govorilo se bo na shodu o šolah, o društvih, o zadrugah. Ali se ne bojuje ravno politika za šole, da si jih Slovenci pridobimo čim več, in v kakem duhu so vravnane? Ali ni klerikalno združništvo izliv klerikalne politike? Razumemo jih: oni pravijo, da ne bo na katoliškem shodu politike. Gotovo bode, a govorilo se ne bo o naših narodnih zahtevah, o narodni politiki! Govorilo se bo le o tem, kako naj se širi klerikalizem. Naša narodna vprašanja pa se bodo potisnila stran, kajti narodnost je trn v peti klerikalizmu. Lepo sliko nam nudi dejstvo s prejšnjega katoliškega shoda. Tam so škofje na čelu jim Missia zagrozili, da takoj zapuste katoliški shod, če se sprejme resolucija v prilog zati-ranim koroškim Slovincem. Za slovenske ljudske šole na Koroškem se ni vsprejela resolucija, vsprejela pa se je resolucija, da naj postane šola klerikalna!

Koroški Slovenci so pretečeni teden zborovali v Celovcu. 120 zaupnih mož, med njimi 28 duhovnikov,

se je v imenu koroškega Slovenstva brez razlike strankarskega mišljenja izreklo o volilni reformi. Ob sebi umljivo, da tudi Korošci stoje na stališču splošne, enake volilne pravice, a tako, kakor je vlada in za njo državnozbornski odsek razdelil mandate med narode, to se zdi vsem slovenskim Korošcem popolnoma nevsprejemljivo. Da so Korošci po sedanji stilizaciji volilno-reformne predloge dobili le en mandat, za katerega je pa bolj verjetno, da ga ne pribore, ker so v slovenski okraj primešani čisto nemški in tudi industrijelni kraji, — tega je kriva naša klerikalna delegacija, v prvi vrsti dr. Šušteršič. Zaupni shod koroških Slovencev je izrekel poslancem nezaupnico in zahteva od njih, da z obstrukcijo izvojujejo Korošcem vsaj dva mandata. Ker je glavna krivda na klerikalcih, je zaupni shod izjavil, da „koroškim Slovincem v današnjih razmerah ne kaže udeležiti se tretjega katoliškega shoda v Ljubljani in sklene, da se prekliče že napovedana udeležba.“

Nezaupnica koroških Slovencev dr. Šušteršiču in klerikalni stranki in njihova izjava, da ne pridejo na katoliški shod, je hudo zbegala klerikalce. Grozovito so začeli psovati in zaničevati Korošce. Dr. Šušteršič se v „Slovincu“ prav klaverno brani, seveda se mu ne posreči spraviti s svetá dejstva, da se je sploh njegov klub brigal le za razdelbo mandatov na Kranj-

skem, za Korošce pa skoro nič in le na pritisk iz Celovca, da se mu ni posrečilo niti enega mandata za Koroško doseči, med tem ko ima po današnjem redu vsaj upanje na dva mandata, in tudi se mu ne posreči utajiti, da ni hotel privoščiti odškodbe za nemško-kočevski mandat Korošcem, ampak Kranjski. Klerikalna zunanja politika je pokazala popolno nezmožnost.

Dopisi.

Domoljubovi odmevi. Ples v Vipavi, kojega je priredilo vipavsko pevsko društvo na praznik sv. Petra in Pavla, je dal „Domoljubu“ nemirnežu zopet povod, da se je zaletel ob vipavsko učiteljstvo. V 28. številki „Domoljuba“ predbaciva ta nebodigatreba učiteljstvu, da ima — poleg pijače — ples kot edino izobraževalno sredstvo, da si je postavilo kot glavni smoter, uničiti Marijino dekliško družbo vipavsko in pa ondotno izobraževalno društvo, da tira mladino v podivjanost in surovost. — Glede popivanja pri pevskem društvu moramo povedati, da je isto popolnoma prenehalo z isto uro, ko je prišlo društvo v sedanje roke in to ravno vsled zahteve učiteljstva, koje mu je na čelu. — Res pa je bila pijača in edino le pijača cilj in namen pevskega društva ves čas, dokler je bilo isto pod klerikalnim vodstvom. Delujoči in za petje res vneti člani

Listek.

Kmečka vstaja.

Zgodovinska povest iz 16. stoletja. — Hrvaški spisal Avgust Šenoa.

(Dalje.)

Opomnila je mati sina: „Čuvaj se kače!“ Da! Kako se naj čuva, če je slep in gluhi. Nekega dne sin spet odide v grad, kakor vsak dan. Majka čaka do poldneva — ni ga bilo. Čaka do zore, še ga ni bilo. Zazeblo jo je. Vedela je, da je kača gladka in lepa, da so njene oči biserne — zobje pa strupeni. Odhitela je v grad in vdrla k Dori. Vpraša za račun, za življenje, za sina. Dora pa se zakrohoče. „Nora ženska“, ji pravi, „dosti mi ga je bilo, zlomil si je vrat, išči si njegove kosti.“ Žena je zajokala potem pa zakričala: „Sramotna ženska! Ne morem ti nič, ker si mogočna, jaz pa slabotna starica, more ti pa bog, ki vse vidi in čuje. Videl je tvoj greh, naj čuje tudi mojo kletev. Če si zaželiš moža, naj ga ne najdeš, če pa ga najdeš, naj ti manjka moškega zaroda; iče pa porodiš moškega otroka, naj mu usahne zarod v prvem kolenu, hčerke pa naj se trgajo za dedovino. Žene naj gospodarijo temu gradu, možje pa naj jim ga ugrabijo, prokleti ti krvavi dvori, prokleta ti krvoločna zver. Bog ti ne da miru ne v grobu. Blodila boš po tem nesrečnem gradu kot nočni strah, blodila boš prokleta, dokler je v tem gradu kamen na kamnu, dokler ga ne razdene strela v prah.“ Tako je starka klela Doro, a Dora se je smejala.

Dora je imela dva moža in jednega sina. Sin se oženi z banovo hčerjo. Na Doro je prišla starost in slabost, vrag je šel iz nje, kri se ohladi, ostane ji pa razum, ki jo spominja strašnih grehov, ostane ji v srcu črv, ki jo razjeda do smrti. Dora je plakala, se postila in do krvi bičala. Slednjič je zblaznela in blazna hodila po gradu kakor strašilo, dokler se ni sama vrgla skoz okno onega stolpa, s kojega je nekoč sunila sina one starke. Kakor je izrekla starka kletev, tako je bilo. Sin njen je imel pet otrok, med njimi dva lepa sina, a predno jima je zrastle brada, sta umrla, ostala so le dekleta — zarod izumira, s krvi je postalo mleko — strupeno. Hčerke so se trgale za zapuščino, prišli so tujci, tekla je kri. Kradlo in morilo se je v gradu, a ubogi kmetje so zaman klicali boga na pomoč za svoje muke. In kedar se je pojavil nov gospodar, tedaj se pojavi v gradu Dora, blede in blazna, plače in plače za svoje grehe, iz srca se ji vije zlata kača in prosi boga, da razdene grad. Ali ste videli ono staro sliko v gospejini sobi? Lepo žensko predstavlja naslikano na starem platnu. Kakor da jo zdaj-le vidim. V črno je zavita, kaj ne? Na glavi ima zlato krono, krog vrata biser, v roki pa jabelko, dar vragov. Ko gledaš v te črne, sladke oči, te zazebe in kot prikovan postojiš. Pogledaj si jo, Andrej! Ni dolgo, kar se mi je sanjalo o Dori. Stokrat sem videl ono sliko, ko je še bila moja pokojna žena dovilka gospici Sofiji, in zopet sem jo videl sedaj v snu kakoršna je na sliki, le iz srca se ji je vila zlata kača. Bil sem na to že skoro pozabil.

so kmalu izpoznali pravi namen pevskega društva, pokorili so se po večini radevolje disciplini, le par starih pijavk je takoj izstopilo, ko so videle, da je s pijačo pri kraju in vstopilo raje tja, kjer se popiva. Plesa vi novičar z vašo pisarijo še ne boste zatrli. Plesalo se je, se in se bo menda, dokler bo svet stal! Nekje na Dolenjskem, kakor je bilo čitati v Domoljubu, so že Marijine družbe pričele s plesom. Vaša trditev, da hoče učiteljstvo uničiti vaše društvo, je iz trte izvita, zakaj kolikor nam znano, je pripravljeno vse osebje vipavske šole pristopiti kot podporni član k izobraževalnemu društvu, seveda s pogojem, da sme na zborovanjih istega tudi pojasniti svoje stališče in v obraz povedati svoje nazore; tudi predavati je isto pripravljeno, pa bolj o pametnih stvareh, kakor kaplan Matevž, ki je že parkrat v izobraževalnem društvu take govoril, da so si nedolžna dekleta morale oči zakrivati in da jih je rudečica oblivala od sramote. Jednako tira v podivjanost in surovost mladino isti kaplan. Pred kratkim je svetoval fantom, kakor pravijo, naj pošteno naklestijo enega od pevskega društva, seveda tako, da ne bo nihče zvedel, kdo ga je. Ali je to dobro izobraževalno sredstvo, sodite pametni ljudje! — Poseben pasijon ima vrag, po trditvi Domoljubovega novičarja, na gg. župana in podžupana loškega. Vi novičar morate biti res v najtesnejši zvezi s tem vragom, da vam je

to tako natančno povedal in zato se prav nič ne čudimo, če nasprotujete šoli v Ložah, ker se najbrže bojite, da bi vas kdo ne pogruntal. Sicer pa imamo za take, ki nasprotujejo ljudski izobrazbi samo eno besedo in ta beseda je: „Fej!“ — Vihar je bil na vipavski šoli, a ne drugi dan po sv. Petru in Pavlu, kakor je poročal Domoljubov lažnjivi poročevalec, pač pa skoro vsak dan med urami verouka, ko je kaplan Matevž Sušelj drobil debele palice po hrbtih ubogih otrok, posebno pa nekega dne pred koncem šolskega leta, ko je isto človeče prav barbarsko mučilo učence v III. a in III. b razredu. Šest učencev imenovanih razredov stati je moralo pol ure, nekateri celo uro s povzdignjenima rokama, polno skledo vode v rokah držeč, na prstih ob robu podijuma pred šolsko tablo. S tem pa — barbarskemu početju kaplana Matevža — še ni bilo konca. Enega dečka je ta človek, pred prestano kaznijo, po izmučenih zgornjih laktih s pokončno dlanjo tako neusmiljeno tolkel, da otrok pol ure ni mogel z rokama niti ganiti in je vsled hudih bolečin milo jokal. Zadeva se je, na pritožbo nekaterih starišev, kakor smo izvedeli, naznanila višjim šolskim oblastim, katerim tudi mi primerno priporočamo kateheta Matevža. Informirali smo se tudi pri otrocih četrtega razreda, kdaj so bili trije učitelji celo uro v šolski sobi, a niti eden vprašanih se ni vedel o tem spominjati, še manj pa, da bi

zdaj pa, ko je oni Madjar Palfi došel k naši gospej Uršuli in ko so čistili sobe, je padla slika z zida. Pazite, Dora se premiče. Meni je to rekel Stanko Sabov, a drugo noč sem v snu videl Doro. Pazite, groza bode.“

Vsi so molčali, le kuma Kata zašepeče: „Bog nas varuj“, in odide z Jano v hišo.

„A! zdaj znam“, spregovori Andrej prvi plašno; „to je ona starinska slika v sobi gospe Uršule. Res je. Slika je zadnjič padla na tla, gospa se je prestrašila.“

Stari sodnik še dostavi: Res je neko prokletstvo na gradu. Nikdar miru, nikdar pokoja, večne pravde in prepiri. Mi pa tu stojimo pa davke štejemo. Sin vpraša otca: Kako je nekaj bilo. In otec mu veli: Slabo kakor danes. In otec je vprašal deda: Ali ti je bila kedaj sreča mila, a ded odgovori: Nikdar! In vprašam: Ali moremo mi kaj boljšega reči svoji deci in naša deca vnukom? He, prav ima Jurko. Neko prokletstvo je vmes. Občuvaj nas sveti Bog!“

Gušetić je vse to mirno poslušal in se včasih porogljivo nasmejal. Slednjič zakliče:

„Kakšna Dora! Kakšno strašilo! Kakošni vrangi ali angeli. Vse to je bil prazen bob, a Jurko je bil pijan, ko je sanjal, Ne prinašajo vam nesreče nobena strašila, ampak živi ljudje in to je gospoda. Vem to jaz, ki sem bil po svetu. Gospoda je kriva, ki naj jo vrag vzame.“

„Kakor tudi tebe“, reče srdito Jurko.

„Pa naj me“, odvrne živahno Mate, „hujše mi ne bo, kot tukaj. Če bi ne vedel, da me je krstil pop in

če bi ne smel poslušat orgelj in popovskih viglij, bi mislil, da sem živina, še manj, kajti živini dajo vsaj jesti, mi pa naj glojemo goli kamen ob cesti. Kdo je tista Dora, ki nas bije, gazi in tlači? To je naše robstvo! Da, Kranjci, to so možje, ti so brž izkadili svojo Doro. Pravili so mi, kako je tam bilo. Ko so jim nemški gospodje začeli biti žeblje pod nohte, so prijeli oni za svojo „staro pravdo“ — za debelo batino, pa lop po gosposkih ledjih, in kedar so srečali kamenito zgradbo pa so podkurili gospodi, da se je še po zimi potila. To so možje!“

„Mate, Mate!“ pravi Andrej, „vino ti je razvezalo jezik. Jaz te ne izdam, a da te je začul gospodski sin, kako fabubraš o stari pravdi, pa bi občutil, za kaj je konoplja dobra in slaba.“

„Kaj to,“ odvrne Gušetić, „bolje umreti, kot biti žival. Že sem rekel, da mi je vse jedno, če me vrag vzame. A zdaj zbogom.“ In Mate odide. Družbi pa je bilo tesno v srcu. Vino ni več hotelo prav skoz grlo.

„Idimo tudi mi“, reče sodnik, „Bog daj vse dobro. Zbogom kume Ilija“. Nato odide z Andrejem v vas, kmalu nato odvede tudi Jana na palici slepega starčka na počitek.

Deca je odšla v hišo, mucek se je povlekel v kuhinjo, kužek pa je legel pod stopnice. Vse se umiri, in ko zadrhti večerna zarja po belem cvetju, zatvori Ilija hišna vrata.

Dalje prih.)

kdo po šoli rohnel. Res pa so bili šolski otroci, ki so se udeležili otroške veselice, brez dovoljenja šolskega vodstva, kaznovani z daljšim zaporom, kar je potrebno, da se vzdrži disciplina, in kar bi se gotovo zgodilo tudi gojencem škofovih zavodov, ko bi prirejali brez dovoljenja in vednosti ravnateljstva, na svojo roko veselice. Konečno naj še omenimo k lažnjivi trditvi, da so hoteli vipavski učitelji otroško veselico razgnati, če treba z žandarji, da bi to lahko storili brez žandarjev, a jim to niti na misel ni prišlo, zakaj drugače bi gotovo ne pustili, da bi rabili otroci materijal za oder od pevskega društva, kojemu na čelu sta ravno dva učitelja, trebalo bi le malo pred prireditvijo veselice les pevskega društva odstraniti, pa bi bila veselica onemogočena. Nesramni denuncijanti z lažmi, če so še tako debele, ne boste prišli daleč. Pred svojim pragom pometajte, gnoja imate obilo!!

S Prema.*) V „Notranjčevi“ 28. številki se je nekdo obregnil ob premske klerikalne (?) politike. Pa jo je prav slabo zadel. Menda je ta „nekdo“ na celej stvari mogoče kaj prizadet. Zakaj mi ultraklerikalni (?) politikarji smo se pobrigali edino le za našo slabo okrajno cesto iz Potoka na Prem; ne pa za ceste iz cele „Vremsko-bistriške doline“. O tej cesti naj nam blagovoli imenovani dopisnik kaj povedati! Najmanj smo pa pisali o „raztrgani cesti“ od Grahorja do Kilovč. Kajti vest o tej cesti je bila iz Bitinj, ne s Prema. Na uho pa povemo temu dopisniku, če je o celej zadevi tako malo informiran, da smo se takrat vsi klerikalni (?) Premci zgražali nad postopanjem dveh svetovalcev — Valenčič (p. d. Mandla) in Frank (Šimec) — ki sta pregovorila tudi takratnega župana Dovgan-a (Šemaj), naj se ne podpiše za podporo, kar gotovo ni bilo častno zanj. Zato pa sta prva dva v naših očeh malo vredna. Zadnji se pa vendar uda pametni besedi. Zelo nas veseli, da Valenčič in Frank ne gospodarita več v novem občinskem odboru. Pač pa sedi v njem večina za napredek vnetih mož, ki se par kimavcev ne vstrašijo. Vsa čast jim, kakor tudi g. županu Antonu Dekleva. Ne mislite pa, da jih hvalimo tja v en dan. Ne! Kajti zadnje nedeljo so rešili pereče vprašanje glede kilovške poti. Ravno tako bodo ukrenili vse potrebno o naši cesti. Tu se jasno vidi napredni korak sedanjega občinskega odbora v primeri s prejšnjim docela klerikalnim. Res je tudi, da smo za časa zadnjih deželno-in državnozborskih volitev volili klerikalne poslance, ki so nam prav po klerikalsko (saj laž jim je sveta stvar) zagotovili podporo za našo cesto. Šest let bo minilo, a mi vozimo po isti cesti kot takrat. Oči so se nam odprle in lažnjivi črnosuknjari Krek naj nikar več ne misli, da ga bomo še volili. No, klerikalni backi, na pr. Mandla in Šimec bodo že oddali njemu svoje glasove, ker jim je vseeno voziti po strmi ali pa po ravni cesti.

*) Op. uredništva: Za dopise so odgovorni gg. dopisniki.

Domače vesti.

Osebne vesti. Absolvirana učiteljska kandidatinja gospodična Anica Fajdiga, hčerka gimnazijskega profesorja gosp. Ig. Fajdiga, imenovana je za začasno učiteljico na Vrhpolju pri Vipavi.

Povodom Vilharjeve slavnosti v Postojni se priredita posebna vlaka iz Ljubljane in Trsta v nedeljo 12. avgusta. Natančni vozni red teh vlakov se prijavi pravočasno. Pripomnimo, da stane vozni listek III. razreda iz Ljubljane v Postojno skupno z vstopnico v jamo **3 K 70 vin**, iz Trsta pa **4 K 30 vin**. Cenjena narodna društva in vsi oni, ki se žele udeležiti slavnosti, naj se čim preje zglase pri pripravljalnem odboru. Nadejamo se, da bo vdeležba pri odkritju Vilharjevega spomenika s strani slovenskega občinstva vzpričo tako zelo znižane voznine naravnost velikanska!

Postojna in odkritje Vilharjevega spomenika. Skoraj se ima vršiti ena največjih slavnosti, kar jih je doživela Notranjska. Ako se že vse pripravlja, da se ta dan obleče praznično, imamo vzroka dovolj, da opozorimo na ta dan kaj posebno Postojno, ki ima biti najbolj slovesna. Že nekoč smo pisali o slovenskem značaju notranjske metropole, ki namreč ni tak kot bi moral biti. Še danes najdeš v tem modernem in krasnem tržišču nekaj zastarelih znakov takozvane nemškutarske dobe, to je iz onih časov, ko so se na naših tleh šopirili prevzetni vladni kazinotje. Iz teh časov torej se je obdržalo nekaj prepotrebni nemških ali dvojezičnih napisov, iz teh časov se je ohranila nesrečna misel, da so v Postojni tudi še drugačni napisi kot samoslovenski potrebni. Mnenja smo, da je časa dovolj, da zavedna Postojna popravi svoj greh, predno jo še obiše na tisoče slovenskega ljudstva. Ako zahtevamo, da vlada spoštuje naš jezik in nam da povsod tudi slovenskih napisov, moramo tembolj sami od sebe zahtevati, da iztrebimo slabosti izmed sebe. — **Pozivljamo vse one Postojnce, ki še nimajo na svojih lokalih samoslovenskih napisov, da si jih nemudoma omislijo, tega pa ne zahtevamo le od naših slovenskih rojakov, marveč tudi od onih poštenih Nemcev, ki bivajo v Postojni.** Prvim naše zahteve menda ni treba utemeljevati, drugi pa lahko uvidevajo, da je naša želja popolnoma opravičena. Kakor nobenemu Slovencu niti na misel ne pride, da bi n. pr. na Zgorenjem Avstrijskem razobesil slovensko firmo, ravno tako ne gre, da bi v naših slovenskih trgih kvarili čisto slovenski značaj tuji napisi. **Postojna mora biti za Vilharjevo slavnost čisto narodna; kajti le tako moremo skazati čast svojemu slavljencu!**

Odkritje Vilharjevega spomenika. Načelnike krajevnih odborov za M. Vilharjev spomenik vljudno prosimo, naj skrbе za to, da se vposlani jim lepaki s sporedom M. Vilharjeve slavnosti v Postojni prilepijo na več vidnih mestih njihovega kraja. Potrudite se, da bo zlasti Notranjska pri odkritju spomenika častno za-

stopana! Da se omogoči kar največji red pri vходу na veselični prostor, pričele so se vstopnice k ljudski veselici, ki se vrši povodom odkritja M. Vilharjevega spomenika dne 12. avgusta t. l. v Postojni, na zunaj že razpošiljati. One zaupnike, kojim smo vstopnice doposlali, prosimo, naj jih razprodajo kar največ mogoče. Skupnino, oziroma nerazprodane vstopnice, naj nam blagovoljno vrnejo do 10. avgusta t. l. Če bi želel še kdo drugi zunanjih rodoljubov vstopnic v razprodajo, naj sporoči željo odboru, na kar mu jih dološlje. Za trud izreka že naprej vsem srčno hvalo odbor.

Na Vilharjevo slavnost so se prijavi: Košansko pevsko društvo, korporativno, Čitalnica v Podragi z zastavo, Bralno društvo v Zagorju z zastavo, Gasilno društvo v Zagorju, korporativno, Pevsko društvo iz Matenje vasi, Čitalnica v Rojanu, korporativno, oddelek „Glasbene Matice“, oddelek pevskega društva „Merkur“, Pevsko društvo iz Sežane.

Skladatelj Fran Vilhar pride na predvečer Vilharjeve slavnosti s svojo hčerko Bogomilo v Postojno.

Vprašujočim Notranjcem, kakšne zastave naj razobesijo na dan Vilharjeve slavnosti, je zadnji „Notranjec“ prav umestno odgovoril, češ, da bi bila sramota za nas, ako bi ta dan po naših drugih krajih plapolale še kakšne druge zastave kot naša. Raz hiš in mlajev naj torej plapolajo same trobojnice, da bodo vladni krogi videli, da smo tudi Notranjci zavedni ljudje, ki dobro poznajo njihovo našemu narodu skrajno škodljivo politiko. Sicer pa ne vem, zakaj naj bi ravno mi vedno in povsod štulili vladne zastave na dan? Ali smo že kedaj videli, da bi vlada okrašala svoja poslopja z našimi trobojnicami, kadar je bil naš slavnosten dan? Še nikoli. Zato pa bi tudi bil vsakdo petolizec, kdor bi na naš največji praznik, na dan odkritja spomenika ne razobesil samo slovenske Vilharjeve trobojnice. Notranjci na dan z zavednostjo! — Narodnjak.

Narodna čitalnica v Postojni je podarila 50 K za Vilharjev spomenik. Naj bi ta domoljubni čin posnemala tudi druga društva.

Kres Vilharju na čast zažgejo Zagorci na predvečer odkritja spomenika na vrhu „Gradišče.“ Poleg velikega kresa se bode spuščal umetni ogenj in streljalo s topiči. Gradišče leži tako ugodno, da se bo videl kres daleč na okoli po Pivki, Vremski dolini, v Il. Bistrico in do Postojne. Prav bi bilo, ko bi na ta večer sploh vsaka vas zažgala kres, da se na ta način bolj proslavi našega slavca!

Iz Planine. Naš notranjski slavec, Miroslav Vilhar, je bil rojen 7. septembra 1818 sicer pri nas, a ker je preživel tu le par detinskih let in, ker so njegovi sovrstniki že vsi v grobu, se ga ne spominja nihče. Ako bi mu ne bilo vzdalo „Slovensko pisateljsko društvo“ v rojstno hišo spominske plošče, bi danes niti najbližnji sosedje ne vedeli povedati, katera „Bilharjevih hiš“ — sta namreč dve — je prav za prav njegov rojstni dom. — Da se vdeležimo njegovi rojaki Planinci razkritja spomenika v Postojni, tirja od nas narodna

časť in narodni ponos. Čitalnica se vdeleži korporativno, gasilno društvo in drugo zavedno občinstvo pa baje tudi ne bo zaostajalo za njo. Vsaj velja tudi pri nas, da narod, ki ne časti svojih zaslužnih mož, ni vreden, da so se mu rodili. Storimo torej vsi in vsak svojo dolžnost!

Z Razdrtega. V 29. številki „Notranjca“ smo čitali, da bi bilo sramotno, če se ne vdeleži tudi zastava z Razdrtega odkritja M. Vilharjevega spomenika. Zakaj pa bi bilo sramotno, to še širši javnosti ni znano. Razdrška zastava je bila nekđaj last našega pesnika in buditelja Miroslava Vilharja. Na vseh taborih, kateri so največ pripomogli k probuji našega naroda, je bila zastopana ta zastava kot buditeljica slovenskega ljudstva in na čelu ji naš — Miroslav. Starejši možje na Razdrtem še to pomnijo in tudi trakovi na zastavi še spominjajo na tedanje čase. Ko je M. Vilhar spoznal, da ima posebno na Razdrtem največ zvestih in za slovensko stvar navdušenih prijateljev, je l. 1859. svojo lastno zastavo podaril razdrškim Slovencem v spomin zvestobe in vstrajnosti v boju za pravo slovenskega naroda. Zato je pa tudi dolžnost Razdrčanov z okolice da se dne 12. avgusta t. l. polnoštevilno vdeležimo odkritja spomenika Miroslava Vilharja z staro njegovo zastavo!

Notar Jakob Kogej je nastopil svoje novo mesto v Ložu dné 6. t. m. Njegovi znanci in prijatelji so mu napravili v Senožeah odhodnico, pri kateri se je opravičeno vsestransko povdarjalo priljubljenost in zasluge odhajajočega rodoljuba.

Živinozdravnik v Vipavi g. Cek je dne 1. t. m. odšel na svoje novo mesto v Zader v Dalmacijo.

Promenadni koncert postojnske godbe bo 5. avgusta ob pol 12. uri dopoludne t. l. v drevoredu.

„**Godbeno društvo**“ je sklenilo prepustiti brezplačno društveno godbo za Vilharjevo slavnost.

Ravnatelj meščanske šole v Postojni se je dne 1. t. m. stalno preselil v Postojno.

Glavar Štefan Lapajne je nastopil 23. pr. m. enomesečni dopust ter šel z rodbino v Gradež.

Iz Vipave. Z otvoritvijo nove železnice Jesenice-Gorica-Trst, pričel je voziti iz Kobdilja v Vipavo vsak dan redno omnibus, ki omogočuje osebni promet med imenovanima krajema. Izletniki iz Trsta in okolice si sedaj lahko prav po ceni ogledajo lepo vipavsko dolino, ako pridejo z vlakom do Kobdilja, od tod z omnibusom v Vipavo. Vožnja iz Kobdilja do Vipave stane 1 K za osebo.

Vipavsko gasilno društvo priredi povodom 25letnice svojega obstanka dne 8. septembra t. l. veliko slavnost, h kateri so vabljeni tudi druga bratska društva, ki naj bi nas blagovolila obiskati če mogoče z zastavami v čim večjem številu. Društva, katera se žele vdeležiti te slavnosti, blagovolijo naj to naznaniti vsaj do 15. avgusta odboru.

Slavnost v Ilirski Bistrici dne 22. p. m., katero je priredil „Sokol“ na prostornem vrtu hotela „Ilirija“,

je v vsakem oziru zelo dobro vspela. Obe narodno probujeni vasi Trnovo in Ilirska Bistrica ste pokazali praznično lice. Sokolska društva iz Voloskega-Opatije, Sušaka, Novega mesta in Postojne so ob vsprejemu stopila v vrsto, na kar je ista in pa pevsko društvo „Lovor“ iz Opatije, glasbeno dramatično društvo iz Voloskega-Opatije, pevsko društvo „Istarska vila“ iz Kastve, društvo sv. Mihaela iz Rubešev, „Jadransko vilo“ iz Sušaka, Čitalnico iz Mihotičev, dalje zastopnika slov. sokolske zveze iz Ljubljane, pevsko društvo „Postojna“ iz Postojne in druge goste — pozdravil na kolodvoru z jedrnatimi besedami starosta „Ilirskega Sokola“ brat Samsa. Odgovarjali so mu v kratkih prisrčnih besedah starosta iz Voloskega-Opatije brat dr. Poščič, iz Postojne brat dr. Pikel, načelnik „Primorskega Sokola“ brat Dolhar in predsednik društva sv. Mihaela iz Rubešev. Pri vsprejemu je igrala godba polka Jelačić iz Reke. Županstvo v Trnovem je postavilo pri vhodu v vas krasen slavolok, za kar bodi izrečena na tem mestu trnovskemu županu g. Perkonu prisrčna zahvala. Pri orjaškem slavoloku se je zbrala velika množica ljudstva, ki je nestrpnno pričakovala prihoda Sokolov. Tu jih je pozdravil v imenu občine naš bistriški župan brat Tomšič in vrla predsednica damskega veseličnega odbora gospa Marija Kager, gđc. Josipina Tomšičeva pa je v vzvišenih besedah povdarjala veliko važnost sokolstva, tega cveta naroda, kot buditelja in stražnika narodne zavednosti. Odgovarjali in zahvaljevali so se za prisrčni sprejem starosta brat dr. Poščič, brat dr. Pikel, brat Vojska, načelnik brat Dolhar in načelnik „Slov. sokolske zveze“ brat Drenik. Navdušeno pozdravljeni in obsipani s šopki so odkorakali Sokoli in društva po Bistrici v hotel, kjer je bil skupen zajutrek in obed. Nato so si gostje razgledovali Bistrico in njene naravne krasote, ob 4. uri pa je bila javna telovadba, kateri je mnogoštevilno občinstvo z velikim zanimanjem in navdušenjem pristostvovalo. Vidno so ugajale točno izpeljane zagrebške proste vaje, katere je vodil načelnik primorskega Sokola brat Dolhar; mnogo priznanja sta žela oddelka na drogu in bradlji, s posebnim zanimanjem pa je sledilo občinstvo piramidam, ki jih je izvajal Volosko-Opatijski Sokol. Popoldne so prišla še na vozovih društva: „Košansko pevsko društvo“ iz Košane pod vodstvom vrlega nadučitelja gosp. Grada, tamburaško društvo in čitalnica iz Pograda, čitalnici iz Zagorja in Knežaka ter mnogo ljudstva iz bližnje in daljne okolice. Vseh vdeležencev je bilo približno 1500. Po telovadbi se je razvila živahna zabava, po paviljonih so prodajale naše vrle narodne dame, na prostornem plesišču pa se je vrtelo mlado in staro; pod senčnimi drevesi so se pa razlegale krasne pesmi hrvatske in slovenske raznih društev. Umetalni ogenj je razsvetljeval s holma pod spretnim vodstvom brata Brinška veselični prostor.

Zahvala zaslugi. Prva sokolska veselica in prvi nastop „Ilirskega Sokola“ je napravil globok vtis na to mlado društvo, ki je izprevidelo, kaj se more s

krepko voljo in vstrajnostjo doseči, posamezni Sokol je spoznal, da je njega naloga krepiti si s telovadbo telo, narod pa je prišel do prepričanja, videč mogoče prvič složno delovanje različnih stanov. da je samo v skupnem delovanju mogoče kaj doseči, zraven pa je videl, kako mora ceniti svojo narodnost in jo povsod braniti. Da je pa veselica tako krasno uspela, gre hvala v prvi vrsti našim narodnim damam, ki so bile takorekoč duša vsej priredbi. Dalje izreka odbor načelniku bratu Severju iz Voloskega za njegov trud toplo zahvalo, nadalje Sokolu iz Ljubljane in Šiške za posojene zastave, grbe in napise, potem slavnemu občinskemu poglavarstvu v Voloskem za posojene zastave, vsem našim lesnim trgovcem za posojeni les, gozdnemu odseku v Ilirski Bistrici za brezplačno prepuščitev smrek in vsem drugim, ki so se na ta ali oni način trudili, da je veselica dobro vspela.

Iz Bača pri Knežaku. Pri pretepu je nekdo preteklo nedeljo zidarja Logarja, po domače Premca, tako s stolom po nogi vdaril, da mu jo je zlomil. Na nasvet zdravnika je bil poslan v bolnišnico v Reko. — V nedeljo smo imeli tu cerkveni shod. Gosp. Pehani je rekel: „ako bo ples, ne bo maše“, ter je zahteval, da pride nekaj fantov obljubiti, da ne bo plesa. Fantje tega niso storili in vsled tega ni bilo maše v naši podružnični cerkvi. Popoldne je bil ples, kakor je to običaj, odkar ljudstvo pomni in katere navade ne bo mogoče zatreti. Vaščani so šli k maši v Knežak in vračali so se z godbo na čelu, ki jih je v Knežaku po maši pričakovala. Fantje so pa zložili toliko denarja, da so z njim plačali šest maš, katere morajo gospodje cel teden na Bač brati hoditi.

Iz Koritnic pri Knežaku. V pondeljek je sedelo pet možakov na klopi pred neko hišo, kar naenkrat padeta iz sosednje „gojzdine“ (t. j. podrtija) dva strela. Vsi možaki trde, da so bili strela iz samokresa, a o storilcu ni ne duha ne sluha. Ugiblje se marsikaj! Upamo, da se pride na sled.

Iz Juršič pri Knežaku. Matiju Zadel st. je konj tako hudo na roko stopil, da je potreben zdravniške pomoči.

Na Silnem Taboru pri Zagorju je umrl 85letni starček Štovanja. Ležal je neprenehoma šest mesecev; v sredo popoldne je vstal, a pol ure na to je umrl.

Narodno gospodarstvo.

Poleti kokoši pridno neso in jajca postanejo cena. Tedaj jih lahko spravljamo za čase, ko jih bo možno dražje prodati. Jajca ohranimo lahko več mesecev dobra, ako jih položimo v zabojček s presejanim pelom, pa ne tako na gosto, da bi se dotikala. Jajca morajo biti sveža, ne umazana ali počena. Umazana jajca očedimo samo s suho cunjjo, ker se bolje ohranijo kot taka, ki so bila mokra.

Kdor hoče imeti prav debele buče, naj jih pridno zaliva z gnojnico. Gnojnici naj primeša dve

tretjini vode, ker je drugače premočna. Zalivati je treba po dežji. Kdor ravna tako, bo imel jeseni lahko plodove do pol centa težke.

Meso dobi neprijeten duh, če ga spravljamo v vlažnih, zaduhlih kletih. Najbolje je, da ga zavijemo v čisto ruto in zakopljemo v suh pesek, v kup žita ali premogovega pepela. Tu ostane hladno in suho, pa tudi muhe ne morejo do njega. Kdor mora meso pošiljati v druge kraje, naj ga zavije v pergamentni papir, ki je ležal poprej eno uro v jesihu.

Koliko je stalo do zdaj pogozdovanje Krasa? Do konca l. 1905 (od l. 1884) se je posadilo po Krasu 52,065.836 gozdnih drevesc, večina črnega bora. To je stalo 339.085 K 26 h. Če pogledamo, kakšen je naš Kras sedaj in kakšen je bil nekdanj, moramo reči, da se je doseglo s to svoto dovolj uspeha.

Eksportno zadrugo ustanavljajo na Goriškem. „Primorski gospodar“ poroča, da so zanj ne le v goriški okolici, ampak tudi po Vipavskem in v Brdah jako navdušeni. V nekaterih krajih bodo baje kmetje vsi do zadnjega pristopili. Potem bo zadružno vodstvo postavljalo ceno kmetijskim izvoznim izdelkom, in tem se bo moral ukloniti zadružnik - kmet in trgovec, ki bo hotel imeti blago. Če bodo kmetje složni, bodo rekli trgovcu, ki kupuje izdelke: če plačaš tako, dobiš blago, drugače pa nič. Sedaj pa pravi oni: če daš poceni, vzamem pri tebi, če ne, pa pri sosedu. Potem ne bode več sosed sosedu škodil s tekmovanjem. Po „Prim. Gospodarju“.

Fižolovo stročje je jako redilna in prav okusna jed. Če hočeš imeti stročje tudi v jeseni, zasadi fižol sedaj začetkom meseca avgusta. Za pridelovanje jesenskega stročja se rabi le nizek grmičast fižol. Ker je stročje nekaterih vrst fižola preveč žilasto, moramo odbrati samo dobro seme. Grmičast fižol je saditi v vrste po 30 cm razsebe. V vsak grm je deti 3 do 4 zrna, ki se jih mora zagrebsti 3 do 4 cm globoko. Fižol ljubi zemljo, ki je bila prej gnojena. Ako hočemo fižolu gnojiti, rabiti moramo superfosfat in kalijevo sol ali pa mesto obeh lesni pepel.

Polži za prešiče. Z 10 do 20 polži je izborno postreženo prešičem po obedu. Posebno dobro vpliva vapnena hišica polžev.

O zlaganju zemljišč.

Spisal A. D.

III.

Skoraj vsak gospodar ima več ali manj sitnosti zaradi pomanjkanja potov: eden mora iti čez sosedovo njivo ali travnik, ali ima sosed pravico čez njegovo voziti, drugi mora čakati z obdelovanjem njive, ker se steza več njiv v njegovo, toliko časa, da vsi drugi izorjejo; tretji mora čakati zopet z oranjem njive, ker imajo drugi sosedje pot do svojih njiv; ta mora zgodaj pokositi ali požeti, sicer ga drugi prehite in mu vse pohodijo; koliko jih niti sejati ne more, kar bi ho-

teli itd. To je vse zaradi nepraktične razdelitve poti. Koliko sitnosti in težav ima vsak posestnik. Posledica so dostikrat prepiri in tožbe in večkrat tudi „boben“. Tega vsega ne bi bilo, ako bi bila zemljišča zložena, kajti pri zlaganju se vse poti tako izpelja in uredi, da ima posestnik dovoz do svojih parcel. Istotako nehajo — ne rečemo vse — ampak kolikor le mogoče — tako pravi postava, servitute ali služnosti. Naše njive so vled vednega enakega oranja vrhovate, vsled česar rase v sredi pohotno, da dostikrat poleže, a ob brazdi slabo, vsled česar so slabše letine.

Nadalje imajo te vrhovate njive še to slabo stran, da se pri poletnih nevihtah, ki sicer tako blagodejno vplivajo, odteče voda v brazde in po teh z njivo bogve kam. Koliko gnoja gre pri takih njivah v zgubo! Ako pa popolnoma ne gnojiš, potem si prikrajšan pri letini. Kar velja o gnoju, velja tudi o semenu. Po zložitvi si lahko uravnaš njive in s tem vse te nedostatke odpraviš; zraven imaš enakomerno setev in lažje in temeljitejše delo; koliko lepše je delo z vsemi stroji! Postava določuje kakor že omenjeno tudi primerno dolžino in širino, ki se mora dati parcelam; vsled tega se prihrani marsikatero drago minuto, ker odpade prenašanje orodja in semena iz enega konca njive v drugega. Pomislimo nadalje, koliko časa se zgubi pri žetvi, ker morajo delavci iti od parcele do parcele, in kaj šele pri sušenju krme; koliko časa se potratijo z vožnjo, ko se vozi pridelek domov. Vse to občutijo posebno večji gospodarji, ki imajo nebroj parcel.

Kar se tiče v obče obdelovanja in gospodarjenja na zloženih posestvih, zapazimo vedno, da tekmujejo posestniki med seboj, s čemer se kmetijstvo izvenredno povzdigne.

Darovi za Vilharjev spomenik.

Gosp. Skrajner Matija, Dunaj, 5 K; g. Dekleva I., Gornje Ležeče, 3 K; gosp. Rovan Andrej, Col, 5 K; g. Cej Jožef, Šmihel, 2 K; g. Vilhar Dušan, lesni trgovec, Reka, 100 K; g. Vilhar Sandor, Prezid, 50 K; g. Vadnu Fr., profesor, Rudolfovo, 5 K; g. Sajovic Jan, kanonik, Ljubljana, 2 K; gosp. Kuttin Fran ml., predsednik društva za iztrebljenje ptujk in spakedrank našega jezika, nabral globe 2 K 72 vin.; g. Jurca Ivan, župan, Gorenje, zopet 2 K; gosp. Jurca Franc, Gorenje, 1 K; g. Magajne Anton, Gorenje, 2 K; gosp. Marinšek Janez, Bukovje, 1 K; gosp. Majer Franc, 2 K; g. Požar Lovrenc 1 K; g. Jenček Jernej 1 K; g. Slejko Ivan, 1 K; g. Turk Ivan 1 K; g. Furlan Lovrenc 1 K; g. Premru Jožef 2 K; g. Podboj Jožef nabral 1 K 40 vin.; g. Thuma Ivan, c. kr. šolski nadzornik, Postojna, 3 K; ljubljanske gospice pod vodstvom gospe dr. Tavčarjeve nabrale pri gg.: dr. I. Tavčar 25 K, dr. A. Kokalj 5 K, dr. F. Tekavčič 5 K, dr. A. Levičnik 5 K, notar A. Hudovernik 10 K, L. Klobčič 1 K, not. kand. Stojan 1 K, not. kand. Kersnik 2 K, dr. Sernec 2 K, dr. V. Krisper 10 K, dr. I. Furlan 10 K, dr. I. Lavrenčič 1 K, dr. F. Tominšek 5 K, dr. I. Müller 5 K, F. Urbanc 5 K, J. Bahovec 5 K, R. Sušnik 5 K, A. Schuster 5 K, O. Seydl 5 K, Ljubljanska kreditna banka 10 K, Drahsler 2 K, Vlah 2 K, Rohrman 2 K, Smole 1 K, Kenda, trgovec, 2 K, Kollmann, trgovec, 10 K, Ida Škof 5 K, Lileg 5 K, Jos. Lavrenčič 15 K, E. Hieng 5 K, Pollak 6 K, dr. Žirovnik 5 K, Krevel 2 K, dr. M. Hribar 5 K, A. Berthold 2 K, dr. K. Triller 5 K, A. Maly 5 K, E. Perdan 5 K, V. Rohrman

5 K, dr. Demšar 5 K, dr. E. Bretl 8 K, akad. M. Korun 1 vinar!
Benedikt 3 K, Fr. Igljč 2 K, G. Čadež 4 K, A. Semen 1 K. V. Naglas 3 K, F. Stupica 4 K, arh. I. Mathian 3 K, F. Čuden 2 K, Iv. Bonač 2 K, dr. Schweitzer 3 K, A. Kanc 4 K, dr. I. Verlačnik 8 K, F. Župnek 2 K, dr. Suyer 3 K, Benjamin Knific 2 K, L. Regel 2 K, A. Stacul 2 K, A. dr. Zupančeva 3 K, F. Ing. Žuškova 10 K, A. Wider 2 K, Vrhovnik, župnik, 5 K, F. Seunig 2 K, F. Bahovec 2 K, neimenovan A. V. 1 K. Skupaj 299 K 1 vin. Srčna hvala!

Odbor za Vilharjev spomenik.

Loterijske številke.

Dunaj, 28. julija 66 51 60 57 35
Brno, 1. avgusta 12 18 89 19 60

Mala naznanila.

Vsaka vrstica v teh oznanilih stane 20 vin. Pri večkratni objavi se dovoli primeren popust. Denar je poslati naprej. Plača se lahko tudi s pismenimi znamkami.

Landauer še dobro ohranjen se ceno proda v Postojni hišna številka 110.

Srnača samca, dve leti starega proda trgovec Ivan Vidmar v Črnem Vrhu nad Idrijo.

Cementne cevi razne velikosti so po zmernih cenah naprodaj pri Jos. Dekleva v Postojni.

Kašelj. Kogar kašelj nadleguje, naj rabi okusne in olajševajoče **Kaiserjeve prsne karamele.** 2470 notarsko poverjenih pričeval nam dokazuje, kako uspešno se jih rabi zoper kašelj, hripavost, katar in zaslinjenje. — Zavitek 20 in 40 vinarjev. — Edino pristne so one, ki imajo varstveno znamko »Drei Tannen«. Zalogo ima **J. Hus**, lekarnar v Vipavi.

Učenk in učeneca se takoj sprejmeta v trgovino mešanega blaga Frana Zadnek v Senožečah.

Konjskega hlapca, v starosti 20—40 let, veččega tudi domačih del, sprejme takoj z mesečno plačo po dogovoru Karol Kovač, mesar in gostilničar v Starem Trgu pri Rakeku.

Notranjci, berite, širite in naročajte „Notranjca“!

V hiši gospe Helene Orešek v Postojni

● **zobozdravnik** ●

iz Ljubljane, Špitalske ulice št. 7

Amerik. zobz.
Vsa zobotehnična dela

Amerik. zobz.
se v konces. ateljeju

O. SEYDL

izvršujejo.

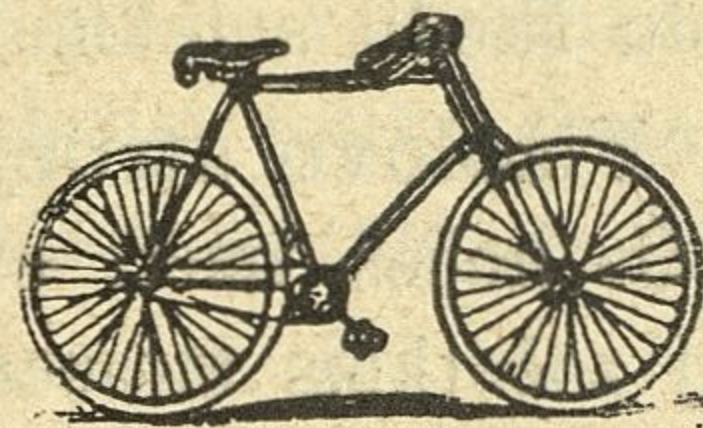
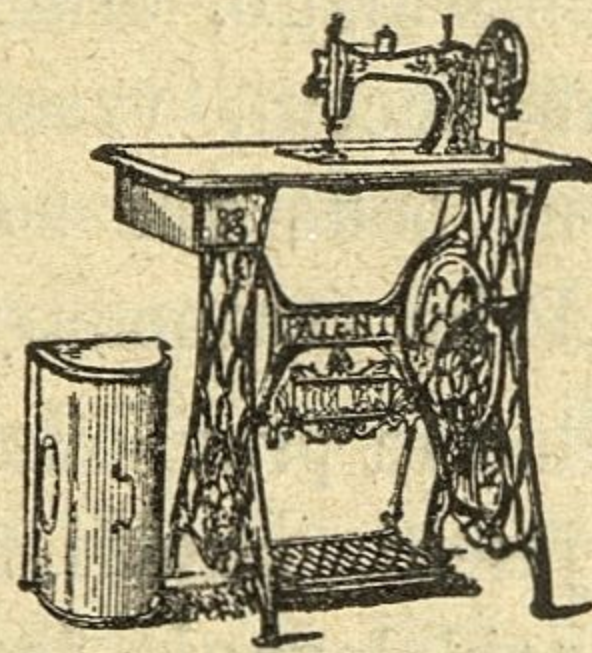
Ordinira vsako soboto od 8. do 5. ure.

IVAN JAX & sin v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih
strojev,
voznih koles
in
pisalnih strojev.

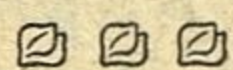
Pouk v šivanju in vezenju
na stroje brezplačen.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

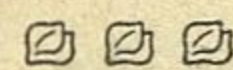
Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure

==== dopoldne. ====

Obrestuje hranilne vloge po 4½% brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5% in amortizaciji najmanj 1%, na osobni kredit po 6%.

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.

Pivovarna „G. AUER-jevi dediči“

v Ljubljani, Wolfove ulice številka 12.

priporoča svoje izvrstno marčno in na bavarski način varjeno pivo

==== v prid družbe sv. Cirila in Metoda. ====

Zaloge na Notranjskem so: v Idriji (založnik gosp. Franjo Didič, posestnik i. t. d.), v Št. Petru na Krasu (založnik gosp. Anton Rebec, vinotržec), v Prestranku (založnik „Mlekarska zadruga“) in v Žireh (založnik gosp. Matija Gostiša, posestnik).

Zarezano strešno opeko

(Falz)

navadno strešno opeko, kakor tudi zidak, žlebak in vsako drugovrstno opeko ima v zalogi

Karol Jelovšek

opekarnar na Vrhniki (Notranjsko).

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoludne in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Notranjci, rabite narodni kolek v korist družbe sv. Cirila in Metoda!

MAKS ŠEBER

v Postojni.

Akcidenčna tiskarna.

Knjigoveznica.

Fotografični atelije.

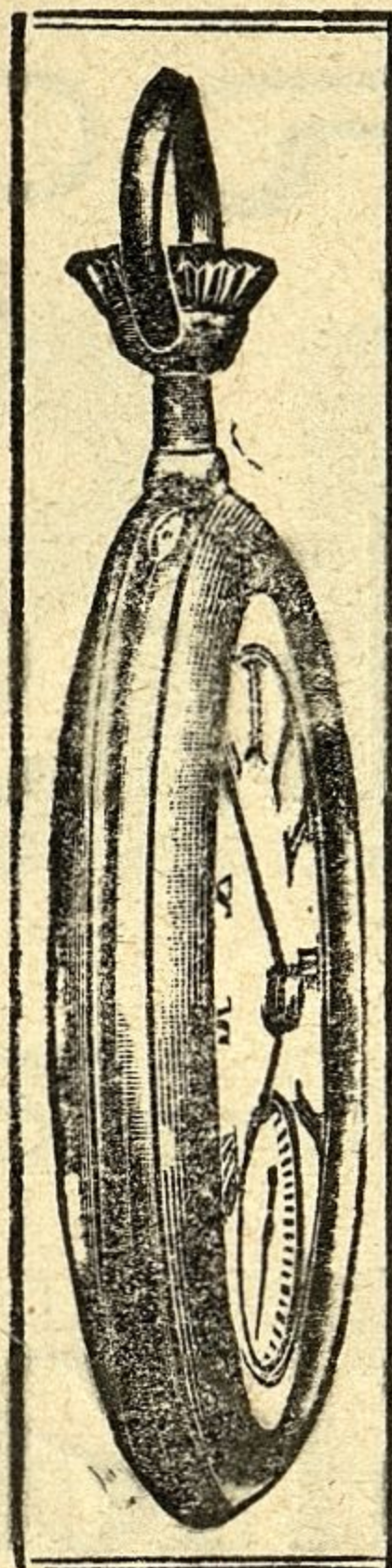
~ ~ ~

Zaloga vsakovrstnih tiskovin

za županstva, krajne šolske svete, šolska vodstva, posojilnice, mlekarske zadruge itd.

Izvršuje se po naročilu vsa druga tiskarska dela

kakor n. pr. letna poročila, cenike, vabila k veselicam in občnim zborom, programe, naznanila o zarokah, porokah itd., parte liste, pisma in kuverte z naslovi, posetnice, razglednice, trgovska naznanila itd. itd.

Zahtevajte cenike zastonj in poštne prosto.

Franc Čuden

najstarejša eksportna tvrdka na debelo in drobno.

— — —

U r a r

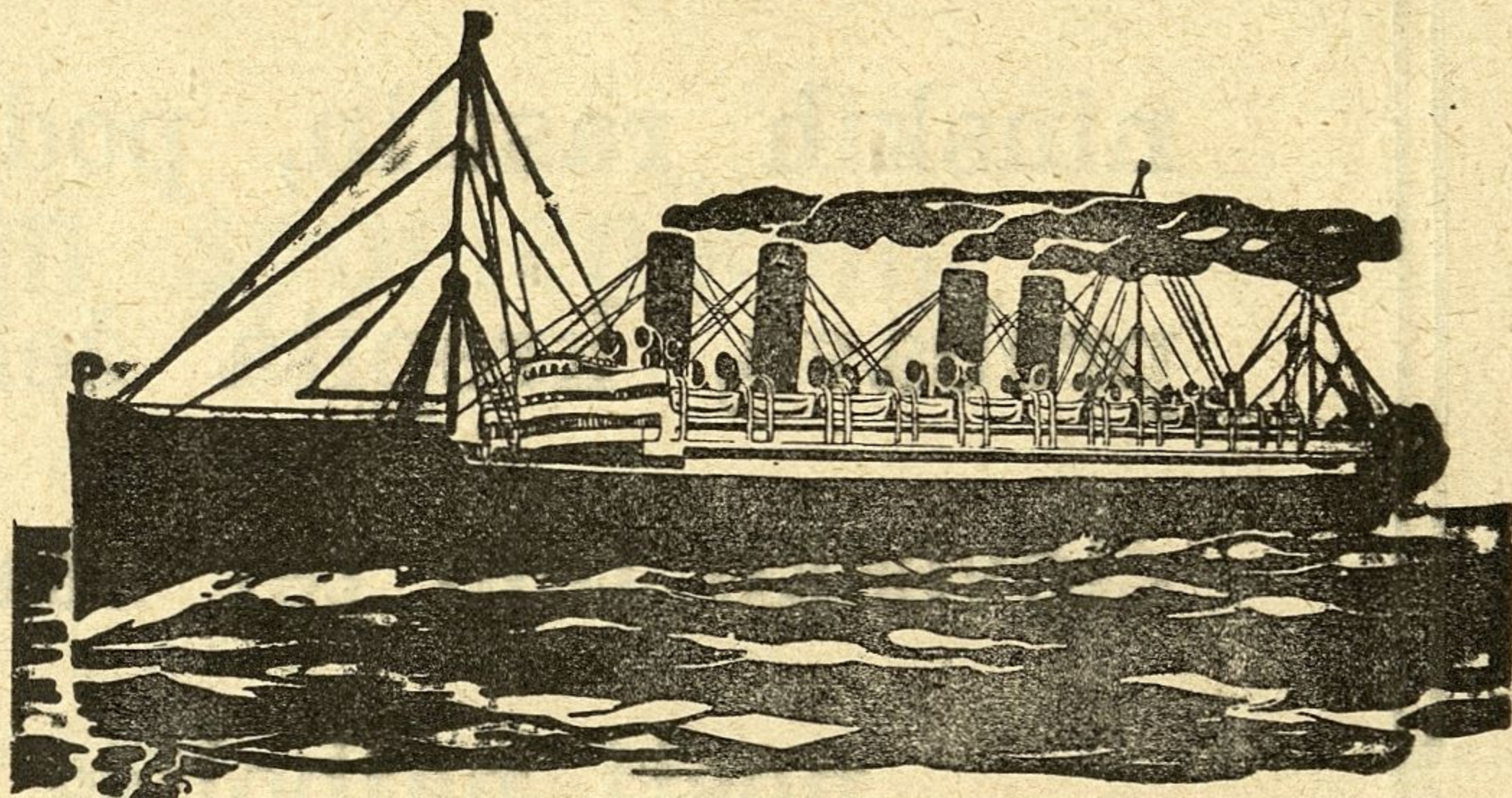
in trgovec zlatnine in srebernine, delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v Bielu, Genovi in Glashütte.

POZORI!

BERITE!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz BREMNA v NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navednega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU

KOLODVORSKE ULICE ŠT. 35.

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Kolorado, Mexiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Kolombo, Singapore, v Avstralijo i. t. d.

Rastlinski liker
in
rastlinska grenčica
„Jelen“

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in pospešujeta prebavo, krepita želodec in z njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih lastnosti najboljša izdelka te vrste.

...

Edini izdelovatelj:

Anton Jelenec v Idriji,

imetelj rastlinske destilacije „JELEN“.